

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN JA SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUKSEN VUODEN 2011 TULOSSOPIMUS

Maa- ja metsätalousministeriö ja Suomen ympäristökeskus ovat tehneet tämän 8.11.2010 Helsingissä pidettyyn tulosneuvotteluun perustuvan sopimuksen Suomen ympäristökeskuksen tulostavoitteista vuodelle 2011. Sopimus täsmentää ja täydentää alustavia tulostavoitteita, jotka ministeriö on asettanut Suomen ympäristökeskukselle valtion vuoden 2011 talousarvioesityksen laadinnan yhteydessä.

Tulossopimuksen lisäksi on tehty palvelusopimus vuodelle 2011, jossa on yksilöity Suomen ympäristökeskuksen jatkuvaluonteiset palvelut ministeriölle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille vesivarojen käytön ja hoidon tehtävissä.

1. TOIMINNAN KESKEISET PAINOTUKSET

Maa- ja metsätalousministeriön toimialalla Suomen ympäristökeskuksen tavoitteena on edistää vesivarojen kestäväää käyttöä ja hoitoa sekä poikkeuksellisten sää- ja vesiolojen hallintaa, erityisesti ääri-ilmiöiden ja niihin liittyvien riskien hallintaa tuottamalla korkealaatuisia asiantuntijapalveluita ja tietoa ongelmien ennaltaehkäisyyn ja ratkaisuihin.

Seuraavalla TTS-kaudella (2011-2015) SYKE kohdentaa voimavaroja erityisesti vesitilannepalvelun kehittämiseen ja ylläpitoon, pohjavesivarojen hoitoon, tulvariskien hallintatehtäviin sekä paikkatietojärjestelmien kehittämiseen. Voimavaroja vähennetään syvyyskartoituksesta, laadunhallintatehtävistä, vesihuoltotehtävistä ja vesitaloudellisista kunnostustehtävistä. Suunnittelukaudella tuottavuusohjelman vuoksi toimintamenomomentti pienenee. Tarkemmin voimavarojen arvioitu kehittyminen lähivuosina on esitetty Päämäärä VII liittyvässä taulukossa.

Toiminnan keskeiset painotukset on esitetty päämäärien alla strategisissa tavoitteissa.

2. TULOSTAVOITTEET

Päämäärä I: Tulvariskejä hallitaan tehokkaasti ja luotettavasti.

Strategiset tavoitteet

Tulva- ja patoturvallisuusriskien hallintaa tukevat vesistömallit, tietojärjestelmät, ennuste- ja varoitusjärjestelmät sekä tulvakartat palvelevat käytännön tarpeita ja tulvariskilainsäädännön toimeenpanoa.

Lisääntyvä tieto ilmastonmuutoksen vaikutuksista mahdollistaa sopeutumisen suunnittelun ja poikkeuksellisten vesitilanteiden hoidon.

Tulvariskien hallinnan tarpeet otetaan huomioon alueiden käytön suunnittelussa, rakentamisen ohjauksessa sekä maa- ja metsätaloudessa.

Tulvariskien hallinnan, vesienhoidon ja merenhoidon suunnittelu on yhteen sovitettu.

Tulvavaroitus- ja tulvaennustepalvelu sovitetaan yhteen IL:n johtaman LUOVA-toiminnan kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet

Osallistutaan ministeriön tulvariskien hallinnan koordinoitiryhmään. Tuetaan tulvadirektiivin toimeenpanoa EU:n työryhmissä ja verkostoissa.

Valmistellaan tulvariskien hallintasuunnitelmien opastus testausvaiheeseen.

Laaditaan yhteenveto kuntien vastauksista hulevesitulvariskejä kartoittavaan kyselyyn. Tuotetaan tarvittava opastus merkittävien hulevesitulvariskikohteiden nimeämiseksi. Asetetaan tulvariskien alustavan arvioinnin raportit nähtäville tietoverkkoon.

Jatketaan tulvatietojärjestelmän kehittämistä tulvariskilainsäädännön täytäntöönpanoja ja raportointia varten. Ensivaiheessa tavoitteena on luoda edellytykset tulvariskien alustavan arvioinnin ja tulvariski- ja vaarakartoituksen tietosisällön tallentamiseen järjestelmään.

Edistetään tulvariskien hallinnan ja vesienhoidon suunnittelun vuorovaikutusta ja yhteisiä toimintatapoja.

Kehitetään toimenpiteiden kustannusten ja hyötyjen arviointimenetelmiä tulvariskien hallinnan ja vesienhoidon suunnittelun tarpeisiin.

Otetaan käyttöön Porissa automaattisen vesistöennusteen yhteydessä suppoennustemalli täydennettynä jokijään laskennalla sekä jään/supon ja merenpinnan vaikutuksella vedenkorkeuteen.

Muutetaan jokien ja järvien jäänpaksuuden laskenta operatiiviseksi ja otetaan lumen syvyyden laskenta maa-alueella käyttöön koko Suomessa. Laaditaan tilastollinen jääpatoennustemallin kehitysversio Tornionjoelle.

Aloitetaan lumen vesiarvon satelliittihavaintojen operatiivinen käyttö ja kehittää maankosteuden satelliittihavaintojen käyttöä.

Tehdään suunnitelma vesitilanne-, ennuste- ja varoituspalvelun varallaolojärjestelmästä ja otetaan järjestelmä käyttöön.

Osallistutaan LUOVAn operatiiviseen toimintaan Ilmatieteen laitoksen kanssa. Jatketaan vesitilanne-, ennuste- ja varoituspalvelun kehittämistä käyttäjiltä saadun palautteen mukaan. Jatketaan pitkien sääennusteiden operatiivista käyttöä 15 ja 30 vrk osalta ja testataan 100 vrk operatiivista ennustetta.

Otetaan vesistöennusteiden optimoiva säännöstelylaskenta koekäyttöön Kokemäenjoella muuttuvissa sääolosuhteissa.

Arvioidaan ns. jatkuvilla ilmastoskenaarioilla ilmaston muutoksen vaikutusta tulviin, säännöstelyyn ja vesivoimatuotantoon.

Käynnistetään hydrologisen seurannan valvomo-ohjelmistoon liittyvän datan laadunvalvonnan karttapohjaista visualisointiosan kehittäminen.

Päämäärä II: Vesihuoltopalvelujen saatavuus ja laatu on varmistettu kaikissa oloissa.

Strategiset tavoitteet

Yhdyskuntien ja haja-asutusalueiden vesihuollon järjestämistä ja toimintavarmuutta edistetään yhteistyössä vesihuollosta vastaavien ja tutkimuslaitosten kanssa.

Vesihuollon erityistilanteisiin varautumista edistetään ottaen huomioon toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, ilmastonmuutoksen vaikutukset sekä poikkeukselliset vesiolot.

Hydrogeologiset selvitykset palvelevat pohjavesialueiden kartoitusta ja luokitusta.

Toiminnalliset tavoitteet

Kehitetään pohjavesialueiden kartoitukseen ja luokitukseen liittyvien hydrogeologisten selvitysten ohjeistusta sekä pohjavesiasioiden viestintää yhteistyössä ELY-keskusten ja GTK:n kanssa.

"Haja-asutusalueen kestävä vesihuolto ja arvio toimintaedellytyksistä vuoteen 2030"-hankkeen väliraportti ja selvitys kiinteistöjen vesihuollon kustannuksista valmistuvat vuonna 2011.

Raportoidaan selvitys ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja sopeutumistarpeista vesihuollossa. Tuotetaan pohjavedenottamoiden raakaveden muodostumisalueiden varautumissuunnitteluun ja riskien arviointiin tarvittavaa aineistoa.

Täydennetään ja julkaistaan verkossa vesihuollon liittymätietojen hallinnan ohjeistus.

Tehdään valtakunnallinen selvitys vesihuoltoverkoston vaurioista pohjavesialueilla ja arvioidaan niiden ympäristövaikutuksia.

Osallistutaan vesihuoltolaitosten tietojen hallinnan kehittämishankkeeseen.

Päämäärä III: Vesivarojen käytettävyys ja tila ovat hyvät.

Strategiset tavoitteet

Vesienhoidon järjestämisessä pystytään ottamaan huomioon vesivarojen käytön sekä tulva- ja kuivuusriskien hallinnan tavoitteet sekä ilmastonmuutokseen sopeutuminen.

Lisätään tiedollisia ja menetelmällisiä valmiuksia tunnistaa parhaat toimenpiteet ja käytännöt, joiden avulla voidaan saavuttaa ympäristötavoitteet rakennetuissa ja säännöstelyissä vesistöissä.

Suunnittelukäytännöt mahdollistavat vesivarojen käytön ja hoidon kestävän ja yhdenmisen suunnittelun.

Valuma-alueiden vesitalouden hallinnan suunnittelussa ja mallinnuksessa pystytään tyydyttämään aluehallinnon tarpeet.

Vuorovaikutteista suunnittelua palvelevia ja monitavoitteista päätöksentekoa tukevia menetelmiä hyödynnetään vesivarojen käytettävyyden ja hoidon edistämiseksi.

Vesivaroja kuvaavia tietovarantoja ja malleja käytetään tehokkaasti vesivarojen käytettävyyden edistämiseksi.

Toiminnalliset tavoitteet

Tehdään selvitys vihreän laserin käyttömahdollisuuksista syvyyskartoituksessa ja tehdään sen perusteella pilotointisuunnitelma. Tehdään suunnitelma nykymuotoisen vesistöjen syvyyskartoituksen vaiheittaisesta lopettamisesta.

Julkaistaan Karvianjoen tulevaisuustarkastelut -hankkeen loppuraportti. Raportoidaan syksyllä 2010 ranta-asukkaille ja rantapeltojen viljelijöille tehdyn kyselytutkimuksen tulokset.

Laaditaan tulevaisuuskuvioiden ja strategioiden yhdistelmiä happamien sulfaattimaiden ympäristöriskien vähentämiseksi ja tehdään strategioiden vaikutusten arviointi.

Laaditaan englanninkielinen julkaisu monitavoitteisen päätösanalyysin soveltamiskokemuksista erityyppisissä vesistöhankeissa.

Kehitetään ja arvioidaan ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategioita vesistöjä säännöstelyssä. Etsitään toimintamalleja poikkeuksellisten vesitilanteiden säännöstelykäytäntöihin yhdessä eri sidosryhmien edustajien kanssa.

Arvioidaan pinta- ja pohjavesien toimenpideohjelman toteuttamista yhteiskunnallisen kannattavuuden näkökulmasta sekä kehitetään menetelmiä vesiensuojelun ja vesivarojen hallinnan hyötyjen arviointiin ja arvottamiseen käynnissä olevissa hankkeissa.

Parannetaan osana hydrologista seurantaan pienten valuma-alueiden valuntatietojen reaaliaikaisuutta ja tarkistettujen tietojen saantia asiakkaiden käyttöön.

Kehitetään kuntien hulevesikäytäntöjä ja seurataan hulevesien hallintamenetelmien toimivuutta.

Jatketaan purokunnostusten toimintamallin testaamista sekä purokunnostusten suunnittelua, sidosryhmäyhteistyötä ja vaikutusten arviointia. Laaditaan purokirjan käsikirjoitus.

Edistetään vesistöjen läpikulkukelpoisuutta ja laaditaan ohitusuomien suunnitteluperiaatteet sekä parannetaan vaelluskalojen luonnonlisäntymisen edellytyksiä.

Osallistutaan peruskuivatus- ja ojitustoimitustehtävien toimintamallin kehittämistyöhön.

Selvitetään taustakuormituksen suuruutta Savijoen pienellä valuma-alueella ja tarkennetaan hajakuormituksen arviointia ottamalla käyttöön uutta vedenlaadun mittaustekniikkaa.

Tehdään peltojen kuormittavuutta kuvaava ympäristöindikaattori.

Jatketaan valuma-aluejärjestelmän uudistamista 2011 valmistuvan uuden valtakunnallisen valuma-aluejaon mukaisesti.

Vesistöjen fosfori-, typpi- ja kiintoainemallintamisen kehittämistä jatketaan mm. pelto-, metsä- sekä oja- ja puroprosessien osalta.

Vesiensuojelun suunnittelua tukevien allasmallien kehitystä jatketaan paneutumalla pitkien simulointien tehokkaaseen toteutukseen sekä valunta- ja ravinnehuuhtoutumamallien kytkentään.

Päämäärä IV: Vesistöhankeiden hyödyt toteutuvat ja haitat ovat vähäisiä.

Strategiset tavoitteet

Edistetään vesistöhankeiden hyödyn, kustannusten ja haittojen arviointimenetelmien soveltamista.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset vesistöjen hydrologiaan otetaan huomioon säännöstelykäytäntöjen muutoksissa ja lupien tarkistamisessa.

Toiminnalliset tavoitteet

Julkaistaan valtakunnallisen vedenkorkeusanalyysin tulokset ja yhteenveto säännöstelyn vaikutusmittareista. Laaditaan mittaritarkasteluihin perustuva arvio valtion säännöstelyhankeiden toteutuksesta ja vaikutuksista vuosina 2000 - 2009.

Jatketaan säännöstelyjen operatiivista käyttöä palvelevien vesistökohtaisten mallien laatimista ELY -keskuksille sekä erilaisten vesitilanteiden hallintaa koskevan opetusohjelman kehittämistä.

Tehdään kirjallisuusselvitys jokien virtausolojen merkityksestä ekosysteemien toiminnalle.

Kehitetään yhdessä Hämeen ELY-keskuksen kanssa patoturvallisuuden valvonnan tietojärjestelmä vastaamaan säädösten vaatimuksia.

Päämäärä VI: Suomi toimii aktiivisesti vesialan kansainvälisessä yhteistyössä.

Strategiset tavoitteet

Vesitaloudellinen T&K- ja hanketoiminta tukevat asetettuja tavoitteita globaaleissa vesikysymyksissä ja kehitysyhteistyössä.

Tutkijat ja asiantuntijat ovat verkostoituneet kansainvälisesti ja osallistuvat yhteistutkimushankkeisiin.

Toiminnalliset tavoitteet

Tuetaan itäisen Keski-Euroopan, Kaukasuksen ja Keski-Aasian (EECCA) maiden kehitystä vesivarojen käytössä ja hoidossa YK/UNECE/IWRM ja WGMA –ryhmissä ja Vesi-EECCA ohjelmalla. Lisätään kansainvälistä verkostoitumista ja asiantuntijavaihtoa mm. osallistumalla Euroopan jokikunnostuskeskuksen (ECRR) toimintaan.

Vahvistetaan eurooppalaisten hydrologisten laitosten verkottumista ja yhteistyötä lisäämällä strategista suunnittelua, edistämällä perustoimintojen harmonisointia ja kustannustehokkuutta sekä luomalla edellytyksiä palvelu- ja projektitoiminnalle. Hyödynnetään kokemuksia Suomen hydrologisen palvelun kehittämisessä.

Saatetaan päätökseen UR-Flood-hanke. Viimeistellään Rovaniemen Saarenkylän alueelle tulvaviestintä-suunnitelma. Raportoidaan hankkeen tulokset kansainvälisessä CRUE ERA-Net-julkaisussa.

Tuetaan Finnish Water Forumin toiminnan ja palvelujen järjestämistä. Uudistetaan Vesikirje ottaen huomioon aluehallinnon, Finnish Water Forumin ja muiden asiakkaiden sekä Vesikeskuksen muuttuneet tarpeet.

Hallinnoidaan EECCA –maiden strategisen yhteistyön ohjelmaa sekä osallistutaan ohjelman hankkeiden toimintaan.

Osallistutaan UNECE-rajavesistosopimuksen sekä sen vettä ja terveyttä koskevan pöytäkirjan toimeenpanoon.

Päämäärä VII: Vesivaratehtävissä on osaava ja asiakkaiden tarpeet tunteva henkilöstö.

Strategiset tavoitteet

Vesitaloustehtävien henkilöstövoimavarat ja -rakenne mahdollistavat keskeisten palvelujen hoitamisen sekä T&K –toiminnan ja osaamisen kehittämisen.

Toiminnalliset tavoitteet

Viimeistellään ELY -keskusten kanssa suunnitelmat hydrologisten palvelujen lähivuosien hoidosta ottaen huomioon hydrologisten palvelujen kehittämistyöryhmän 2010 linjaukset sekä MMM:n ja SYKE:n asettamat tavoitteet vesitaloustehtävien voimavaroista ja painotuksista.

Osallistutaan peruskuivatuksen ja vesilain mukaisten lupien käsittelyn toimintamallien kehittämiseen, auditoidaan vesivaratehtävien toimintamalleja ja tuetaan toimintamallien kehittämistä osana ELYjen johtamisjärjestelmää.

Pysyväisluonteisia vesivaratehtäviä hoitava vakinainen henkilöstö mitoitetaan tehtäviä vastaavasti. Näihin tehtäviin arvioidaan vuonna 2011 käytettävän Suomen ympäristökeskukselle myönnettävistä momentin 35.01.04 toimintamäärä-

rahoista sekä momentin 30.50.20 määrärahoista rahoitettuja henkilötyövuosia seuraavan taulukon mukaisesti.

Momentti	2010	2011	2012	2013	2014	2015
35.01.04, Yhteensä	29	29	29	27	27	27
30.50.20, Yhteensä	16	16	17	17	17	16

Vesivaratehtäviä hoitavien henkilöiden määrään on luettu mukaan vuonna 2010 viimeisteltävän voimavaruussuunnitelman mukaiset tehtävät. Taulukon lukuarvoja täsmennetään tarvittavilta osin hydrologisen palvelun kehittämistyöryhmän työn valmistuttua vuosien 2012 – 2015 osalta.

Päämäärä VIII: Yhteistyö sidosryhmien kanssa toimii hyvin.

Strategiset tavoitteet

Asiakaslähtöistä toimintakulttuuria on kehitetty ja huolehdittu hyvistä yhteistyösuhteista asiakkaiden kanssa.

SYKE syventää yhteistyötään vesitaloustehtävien kehittämisessä keskeisten asiantuntija- ja tutkimuslaitosten sekä muiden toimijoiden kanssa.

Valtion aluehallinnon uudistuminen otetaan huomioon asiakas- ja yhteistyöverkkojen kehittämisessä.

SYKEN vesitaloustehtävissä otetaan huomioon sektoritutkimuksen neuvottelukunnan määrittelemät painotukset ja teemat sekä luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymäasetuksen mukaiset tavoitteet ja tehtävät

Toiminnalliset tavoitteet

Toimitetaan hydrologinen vuosikirja 2006–2010. Samalla aloitetaan myös vuosikirjaa jatkossa korvaavien reaaliaikaisten raportointityökalujen kehittäminen.

Tuetaan aluehallinnon laatutyön kehittämistä edistämällä vesivara-, ympäristö- ja liikenneprosessien yhteensovittamista ja osallistutaan ELYjen hankintamenettelyjen kehittämiseen. Käynnistetään ELYjen eri vastuualueiden yhteisen hankintojen toimintajärjestelmän kehittäminen.

Helsingissä 8. marraskuuta 2010

Timo Kotkasaari
Osastopäällikkö, ylijohdaja
Maa- ja metsätalousministeriö

Lea Kauppi
Pääjohtaja
Suomen ympäristökeskus

